
Redactioneel

We starten *gepubliceerd* met de rubriek 'arbeidsmarktbeleid'. Joost Bollens van het HIVA bijt de spits af en gaat dieper in op de uitbreiding van de zogenaamde systematische aanpak in Vlaanderen naar de groep van nieuwe werklozen tussen 50 en 52 jaar. Deze aanpak houdt in dat deze werklozen, na drie maanden werkloosheid, geacht worden zich te laten begeleiden bij het vinden van werk. Maar heeft deze maatregel ook een impact gehad op de baankansen van de doelgroep? In het volgende artikel worden de moeilijk bereikbare werklozen onder de loep genomen. Ondanks de sluitende aanpak en de activeringsplicht voor de meeste werkzoekenden glippen er toch nog door de mazen van het net omdat zij moeilijk te bereiken zijn door de VDAB. Het inzetten van de methodiek van het 'vindplaatsgericht werken' is een mogelijk spoor om deze moeilijk bereikbare werkzoekenden toe te leiden naar de diensten van de VDAB en uiteindelijk naar werk. In opdracht van de VDAB en de beleidsgroep Werkwinkels Antwerpen, brachten Greet Van Dooren en Ludo Struyven de bevindingen en lessen voor Antwerpen nader in kaart. Ninke Mussche en Vincent Corluy lichten toe in welke mate arbeidsmarkttekorten op de Belgische arbeidsmarkt worden aangepakt door het arbeidsmigratiebeleid. Jessie Vandeweyer en Ignace Glorieux brengen vervolgens meer duidelijkheid over het topic loopbaanonderbreking. Loopbaanonderbreking en tijdskrediet werden in het leven geroepen om de arbeidsmarktdeelnemers te vergroten en een hogere levenskwaliteit te bereiken. Maar gaat loopbaanonderbreking ook gepaard met onthaasting? Ook maaltijd- en ecocheques komen aan bod in deze rubriek. In het verloningspakket van werknemers zitten vaak verschillende extralegale voordelen naast het standaard brutoloon, zoals maaltijdcheques en ecocheques. De onderzoekers van IDEA Consult gaan na of dit een invloed heeft op het consumptiegedrag van de werknemer. Verder hebben Barbara Vandeweghe en Ingrid Vanhoren

in opdracht van het Europees Parlement een onderzoek uitgevoerd naar de arbeidsmarktintegratie van personen met een handicap in de lidstaten van de Europese Unie. Ze kijken hierbij naar de arbeidsmarktsituatie van personen met een handicap, daarnaast bestuderen ze de beleidsmaatregelen die worden genomen om de tewerkstelling van deze personen te verhogen en de effectiviteit hiervan.

Op het vlak van 'competenties' zoomen Shari De Baets en Veronique Warmoes in op de opleidingsnoden en -verwachtingen van ervaren werknemers (ouder dan 45 jaar). Meer specifiek wordt gekeken naar de noden, interesses, motivatoren en drempels van deze doelgroep bij het volgen van opleidingen. Onderzoekers van de Vlerick gaan vervolgens in op de gevolgen van de economische crisis voor het competentiebeleid van Vlaamse organisaties en de maatregelen die deze organisaties genomen hebben om hun werknemerspopulatie breed inzetbaar te houden. We sluiten het deel competenties af met een onderzoek uit Nederland. Een hogere arbeidsparticipatie is een hoeksteen van het Nederlandse overheidsbeleid. Om de structurele arbeidsmarkt-krapte te lijf te gaan, wordt de verhoging van de arbeidsparticipatie gezocht in de groep personen die op dit moment niet participeert, in te geringe mate participeert (deeltijders) en de groep die op dit moment (te) vroeg uittreedt (50-plussers). Amelia Román en Marieke Buisman van het echo gaan op zoek naar de competenties en vaardigheden van deze groepen en hun deelname aan leven lang leren.

Omtrent 'kwaliteit van de arbeid' vragen Bram Roosens, Rik Huys, Geert Van Hootegem en Mieke Van Gramberen zich af waarom het zo moeilijk is om arbeidsgehandicapten aan het werk te krijgen en vooral ook te houden. Recente cijfers tonen immers aan dat de crisis de werkzaamheidsgraad van arbeidsgehandicapten zwaar onderuit heeft gehaald.

Ria Bourdeaud'hui en Stephan Vanderhaeghe van de SERV presenteren vervolgens de recentste gegevens van de werkbaarheidsmonitor van de Stichting Innovatie & Arbeid. Hieruit blijkt dat de confrontatie met lichamelijk geweld en het ongewenst seksueel gedrag tussen 2004 en 2010 toenam en dat het pestgedrag ongeveer gelijk bleef. Maar wie zijn de werknemers juist die geconfronteerd worden met ongewenst gedrag? Guido Valkeneers, Claire Bossaert en Iris Buys sluiten dit topic en bestuderen op basis van een multiple regressie het belang van elk van de taakkenmerken als verklaring van de intrinsieke arbeidsmotivatie en de tevredenheid over de groeiomgankelijkheden en het werk in het algemeen.

Onder de noemer 'sociaal-economische thema's' analyseren Yannick Dillen, Eddy Laveren en Rudy Martens de tewerkstellingsbijdrage en profielkenmerken van Vlaamse snel groeiende ondernemingen. Dirk Hoorelbeke van de SERV staat op zijn beurt stil bij de gevolgen van de recente economische crisis en de toename van het aantal werklozen in de drie gewesten. Hij gaat na of er bij een economische heropleving de stijging van de werkloosheidsgraad terug goed gemaakt kan worden, of dat dat slechts gedeeltelijk zal gebeuren en we kunnen spreken van hysteresis. Het volgende artikel gaat dieper in op de armoede in België. In 2010 vielen vele initiatieven op het vlak van armoede samen. Genoeg stof dus om het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting 2010 te spijzen. De onderzoekers van OASes bespreken de belangrijkste lijnen uit het Jaarboek met het accent op de relatie tussen armoede en arbeid. Tim Buyse, Freddy Heylen en Renaat Van de Kerckhove bestuderen ten slotte welke pensioenhervormingen kunnen bijdragen tot werkgelegenheid, groei en welvaart.

In de rubriek *monitoring van de arbeidsmarkt* gaan we eerst dieper in op de jongeren en hun transitie op de arbeidsmarkt. Anja Termote en Walter Van Trier focussen allereerst op de aparte modules over de overgang van school naar werk, die zowel in 2000 als in 2009 in het tweede kwartaal aan de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) werden toegevoegd. Aan de hand van een beperkt aantal resultaten illustreren deze onderzoekers het belang, maar ook de beperkingen van deze op initiatief van Eurostat ontwikkelde modules. Tot slot schetsen ze kort de krachtlijnen van een mogelijke werkwijze

die toelaat om op basis van de EAK, maar met toevoeging van een aantal elementen een instrument te construeren dat beter toelaat om de overgang van school naar werk op te volgen en te evalueren. De onderzoekers van het Departement en Steunpunt Werk en Sociale Economie gaan na in hoeverre Vlaanderen de betreffende Lissabondoelstellingen - met als eindmeet 2010 - behaalde en hoe ze de nieuwe EU 2020-doelstellingen vertaalt naar eigen ambities. Vervolgens beschouwen ze de eigenlijke overgang van het onderwijs naar de arbeidsmarkt. Ze gaan na in welke mate studies gecombineerd worden met (betaald of onbetaald) werk en hoe de 'eerste job' zich kenmerkt bij twee opeenvolgende cohortes van jongeren. Ten slotte berekenen de onderzoekers een jongerenwerkzaamheidsgraad zonder studenten en plaatsen ze de arbeidsmarktprestaties van schoolverlaters tegenover die van de totale groep jongeren. Het laatste artikel in deze rubriek heeft betrekking op de arbeidsomstandigheden. Eurofound voert elke vijf jaar een onderzoek uit naar arbeidsomstandigheden in Europa. Een terugblik op de afgelopen twintig jaar toont een aantal belangrijke trends in de Europese arbeidsomstandigheden. Wat deze trends zijn juist zijn, licht Sophia MacGoris verder toe.

In de rubriek *open debat* gaan Bart Cockx, Muriel Dejemepe en Bruno Van der Linden dieper in op het plan voor de Begeleiding en de Opvolging van werklozen dat in juli 2004 in België werd ingevoerd. Vinden werklozen nu sneller een baan? Zo ja, geldt dat voor alle gewesten en voor alle werklozen en gaat dat niet ten koste van de kwaliteit van de tewerkstelling? Blader zeker eens verder naar open debat waar u een antwoord krijgt op al deze vragen.

Is leiderschap een aangeboren talent of een competentie die je kan ontwikkelen? En waarom jagen bedrijven toekomstige medewerkers door een selectiehel? Dit en nog een aantal andere zeer interessante topics vindt u terug in de rubriek *gelezen en onderstreept*.

Veel leesplezier!

Het redactieteam